

UNIVERZITET U SARAJEVU
FAKULTET POLITIČKIH NAUKA
ODSJEK ZA KOMUNIKOLOGIJU

Esej iz predmeta „Filozofija medija”

Tema: Filozofija i svjesnost u budućnosti -
Kiborzi i umjetna inteligencija u iščekivanju besmrtnosti

Student/ica

Danijela Sikima

Broj indexa:1078III-K

Prof. dr.

Fahira Fejzić-Čengić

Sarajevo, maj 2021.godine

SAŽETAK:

U ovom eseju obrađuje se tekst pod nazivom Filozofija i svjesnost – Kiborzi i umjetna inteligencija u iščekivanju besmrtnosti. Na početku samog poglavlja postavlja se ključno pitanje, ali i opravdana zabrinutost, šta će se desiti ako i kada mašine nadvladaju i zamijene ljudsku inteligenciju?! Ključni problem jesu ustvari prebrze promjene, nagli razvoj nauke i tehnologije, a koje je teško pratiti u korak, jer razvoj društva i ljudske psihologije ne idu u skladu s tim. Filozofija kao nauka, nalazi se pred velikim izazovom, kako spojiti identitet i “ono” stvarno, fizičko sa imaginarnom stvarnošću, jer ljudski um je takav da će se prilagoditi na umjetnu inteligenciju, a kada se to desi postoji bojazan da će čovjek i društvo u svojim pokušajima da dostignu besmrtnost, prerasti u naučno – tehnološko društvo.

Ključne riječi: ljudska inteligencija, filozofija, mediji, budućnost, vještačka inteligencija, tehnološko društvo.

SUMMARY:

This essay deals with a text called Philosophy and Consciousness - Cyborgs and Artificial Intelligence in Anticipation of Immortality. At the beginning of the chapter itself, a key question is asked, but also a justified concern, what will happen if and when machines overpower and replace human intelligence ?! The biggest problem is actually too fast changes, the rapid development of science and technology, which are difficult to keep up with, because the development of society and human psychology do not go in line with that. Philosophy as a science is facing a great challenge, how to combine identity and "it" real, physical with imaginary reality, because the human mind is such that it will adapt to artificial intelligence, and when that happens there is a fear that man and society will their attempts to achieve immortality, to grow into a scientific and technological society.

Keywords: Human intelligence, philosophy, media, future, artificial intelligence, technological society.

UVOD:

Umjetna inteligencija jeste sposobnost nekog uređaja da oponaša ljudske aktivnosti, poput zaključivanja, učenja ili planiranja aktivnosti. Zbog same prirode pojma "umjetna inteligencija" nameću se razna filozofska pitanja o tome podrazumijeva li, odnosno zahtjeva li inteligentno ponašanje postojanje uma i u kojoj mjeri se svijest može replicirati u obliku nekog izračuna. Umjetna inteligencija ima vrlo uske veze sa filozofijom kao naukom, jer i jedna i druga koriste iste pojmove, kao što su akcija, svijest, epistemologija, inteligencija, pa čak i slobodna volja. Oblici umjetne inteligencije mogu u određenoj mjeri prilagoditi svoje ponašanje analiziranjem prethodnih situacija, kao i samostalnim radom. Smatra se da će umjetna inteligencija donijeti velike promjene u budućnosti, iako je ona već sada prisutna u našem svakodnevnom životu.

RAZRADA:

Mnogi naučnici, fizičari, sociolozi, filozofi i futurolozi smatraju da je budućnost već među nama, te da je važno podići nivo svijesti kod ljudi, kako umno dostići pretpostavke o onome šta može uslijediti. Michio Kaku, japansko – američki populizator nauke i fizičar smatra da je predviđanje budućnosti predmet ljudskih želja još od davnina. Kaku ističe da je najvažnije obilježje pretvaranje misli u stvarnost, te da je nemoguće tačno predvidjeti kako će svijet izgledati za stotinu godina. Postoji čak i neka vrsta pribojavanja društva usljed ubrzanih promijena, otkrića i spoznaja u vezi sa kibernetikom, virtualnom stvarnošću, kiborgizacijom, odnosno onoga što se zove umjetna inteligencija.

Britanski sociolog Mike Featherstone i pisac Roger Burrows smatraju da ljudi nikako ne mogu predvidjeti ono što nas čeka u budućnosti. Oni takođe ističu da se nova svjesnost ne bi odnosila samo na sadašnjost, na trenutno poimanje svijeta, opipljivi život koji poznajemo, nego uključuje i neljudske elemente stvarnosti i postojanja.

Kiborzi kao kombinacija živog organizma i mašine i roboti, kao mehanička tvar postaju sve prisutniji učesnici naučno – tehničke stvarnosti. Postavlja se pitanje zabrinutosti za čovječanstvom ako se ljudska obilježja pripišu predmetima i ako se čovjekov fizički i umni rad zamijeni mehaničkim strojevima.

Pojava kompjutera uticala je na način na koji stvaramo i doživljavamo lični identitet i svijet oko nas. To je bio uvod u simulaciju života, stvarnosti i naš suživot sa kibernetičkim bićima. U susretu čovjeka i kompjutera, dolazi do preplitanja stvarnog sa imaginarnim svijetom, gdje čovjek sebe posmatra na jedan potpuno novi način.

Filozofija kao nauka nalazi se na prekratnici promišljanja odnosa između uma i ljudskog tijela u stvarnosti i superinteligencije, koja će predstaviti novu kibernetičku stvarnost. Razvoj kompjuterskih sustava i društvenih mreža uticao je na promjenu i načine poimanja svijesti o sebi i to ne samo u umnom i fizičkom smislu, nego i u socio – psihološkom smislu komunikacije, ponašanja i djelovanja.

Opasnosti i zloupotrebe nauke i tehnologije leže prije svega u ljudskoj ne - inteligenciji više nego u umjetnoj inteligenciji. Samo je do čovjeka na koji način, kako će se služiti i u kojoj mjeri je spreman da ide u korištenju tehnologije.

Autori poput Davida Gomeza, Kaku-a, Featherstone-a bave se pitanjima koja se tiču vremena , odnosno tačke kada će umjetna inteligencija nadmašiti ljudsku. Vrijeme kada će se to tačno desiti nemoguće je odrediti, ali je sigurno da će do toga doći u bližoj ili daljoj budućnosti.

Filozof Jose Luis Bermudez optimističan je kada je riječ o umjetnoj inteligenciji. On ističe da bi nauka i filozofija trebale raditi na razjašnjavanju prirode svjesnosti koja već postoji u ljudskom tijelu, te ne postoji razlog zašto ne bi mogla postojati i u umjetno stvorenom tijelu.

Grčki filozof i komunikolog Aristeia Papadimitrou smatra kako je digitalizacija kao sastavni dio naše kulture već unijela promjene u društvu, te da će uvođenje umjetne inteligencije u naše živote ujedno značiti i kraj digitalne ere. Ljudska tendencija ka besmrtnom i trajnom ne može, a da u sebi ne sadrži neljudsko i kao takvo vodi nas u budućnost koja se temelji na kibernetičkom posthumanom naučno – tehničkom društvu.

ZAKLJUČAK:

Umjetna inteligencija danas je svuda prisutna i ne postoji područje u kome nije pustila svoje korijene. Ubrzani razvoj tehnologije, pokrenuo je mnoga pitanja, a posebno posljedice koje umjetna inteligencija nosi sa sobom. Sfera upotrebe znanja u naučnim i empirijskim istraživanjima vrlo često se zloupotrebljava. Koja će biti uloga čovjeka u društvu i razlog njegovog postojanja, ukoliko se čovjek i mašina izjednače? Da li je tehnologija čovjeku oduzela moć kreativnosti, slobode i originalnog mišljenja? Da li su nas tehnika i tehnologija obogatile ili osiromašile? To su samo neka pitanja koja nam se nameću, a na koja će nam budućnost dati odgovor. Do tada jedino možemo pokušati shvatiti svijet oko sebe, sačuvati istinske ovezemaljske vrijednosti i vlastitu dušu.

LITERATURA I INTERNETSKI LINKOVI:

1. Fahira Fejzić – Čengić, Sarajevo: Dobra knjiga, 2018, Kao ribe u vodi : ka filozofiji medija ili kako opstati s medijima.

2. Šta je umjetna inteligencija i kako se upotrebljava -

<https://www.europarl.europa.eu/news/hr/headlines/society/20200827STO85804/sto-je-umjetna-inteligencija-i-kako-se-upotrebljava>

3. Filozofija umjetne inteligencije-

<https://course.elementsofai.com/hr/1/3>

